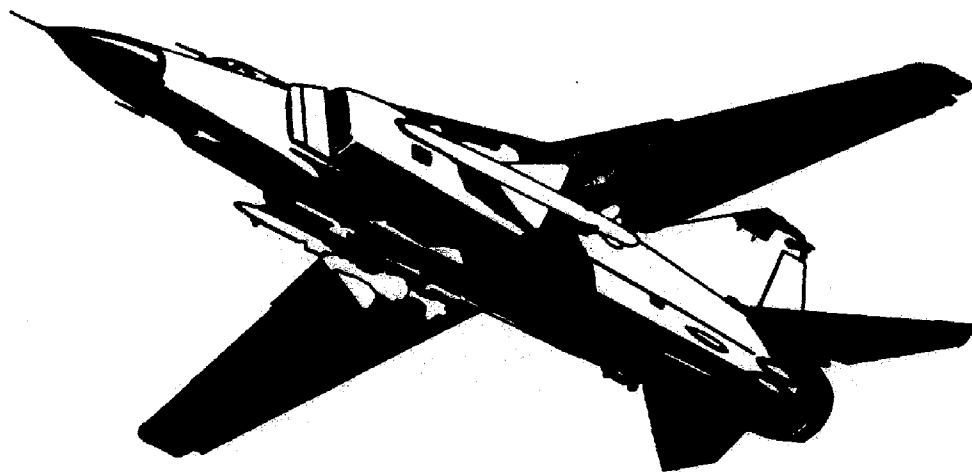

EXNR: 75

BIB. EX.

KONINKLIJKE LUCHTMACHT

INLICHTINGEN

SAMENVATTING

(ISAM) 8/84

Uitgegeven door de Luchtmachtstaf

Afd. Inlichtingen en Veiligheid

Ex. Nr. 75

MINISTERIE VAN DEFENSIE
LUCHTMACHTSTAF

2516 BA 's-Gravenhage, 17-09-84
Binckhorstlaan 135
Tel. 070 - 493591

Afd.: Inlichtingen en
Veiligheid.

Nr. : AIV / 0964 / V-84

Aan:

Zie verzendlijst.

INLICHTINGENSAMENVATTING

ISAM 8/84

Deze ISAM is een nationaal inlichtingendokument. Behoudens voorafgaande toestemming van het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf mag de inhoud niet:

- A. ter inzage worden gegeven aan buitenlanders;
- B. ten overstaan van buitenlanders in discussie worden gebracht;
- C. worden gekopieerd.

VERZENDLIJST, behorende bij Inlichtingsamenvatting nr. AIV/0964/V-84
d.d. 17 september 1984

<u>Aan:</u>	<u>Ex.nr.:</u>
Chef Staf (Luchtmacht) van de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht	1 *)
Chef Defensiestaf t.a.v. Hoofd Afd. Inl. en Veiligheid	2
C- CTL	3
C- V1b Soesterberg	4
C- V1b Leeuwarden	5
C- 322 Squadron)	6
C- 323 Squadron) d.t.v. C- V1b Leeuwarden	7
C- GPLV/V1b Deelen	8
C- 298 Squadron)	9
C- 299 Squadron) d.t.v. C- GPLV/V1b Deelen	10
C- 300 Squadron)	11
C- V1b Volkel	12
C- 311 Squadron)	13
C- 312 Squadron) d.t.v. C- V1b Volkel	14
C- 306 Squadron)	15
C- V1b Twenthe	16
C- 313 Squadron)	17
C- 315 Squadron) d.t.v. C- V1b Twenthe	18
C- V1b Gilze-Rijen/Eindhoven	19+20
C- 316 Squadron)	21
C- 314 Squadron) d.t.v. C- V1b Gilze-Rijen/Eindhoven	22
C- 12 GGW	23+24
C- 3 GGW	25+26
C- 5 GGW	27+28
C- CRC/MilATCC	29+30
C- LVMG	31
C- 1 LK t.a.v. C- ASOC	32+33
C- CLO	34
C- DELM	35
C- DSM/V1b Woensdrecht	36
C- LUOS t.a.v. C- nr. 3 Squadron	37
C- LIMOS	38
C- LETS)	39
C- KKSL)	
C- OCGLS	76
C- DATIM	40
C- KLS tvs C- V1b Ypenburg	41
Directeur Luchtmacht Stafschool	42

Lumat

	<u>Ex.nr.:</u>
Lumat [REDACTED] (tvs ter circulatie Defat en Lamat)	43 *)
Defat [REDACTED]	44 *)
Defat [REDACTED]	45 *)
Defat [REDACTED] (tvs ter circulatie Lamat en Adj Lamat)	46 *)
Lumat [REDACTED] (tvs ter circulatie Defat en Marat)	47 *)
Defat [REDACTED]	48 *)
LaLumat [REDACTED] (tvs ter circulatie Defat)	49 *)
Defat [REDACTED]	50 *)
Defat [REDACTED]	51 *)

I.a.a.:

Voorzitter van het Comité Verenigde Inlichtingen- diensten Nederland	52
Hoofd MARID	53
Hoofd LAMID	54+55
Hoofd IDB	56
Hoofd BVD t.a.v. Hr. [REDACTED]	57
DPKLu	58
DMKLu	59
DEBKLu - SCFin/PSCFin - SCAut - SCOrg	60
HPMV [REDACTED]	61
NAK AFCENT t.a.v. Maj [REDACTED]	62
NAK ZATAF t.a.v. Lt-Kol [REDACTED]	63+64
Neth. Support Unit AAFCE t.a.v. Lt-Kol [REDACTED]	65
C- I LVG	66
NTC KLu Liaison Officier	67
C- Verbindings Afd. Arnhem t.a.v. Hoofd TOC/EOV	68
NMR SHAPE	69

Intern aan:

BDL - PCLS - SCO - SCPL	70
H- AOD)	
H- ALBV)	71 *)
H- AV)	
H- AOB	72
H- APL	73
H- Sectie Contra-Inlichtingen	74
AIV/INL Bibliotheek	75
Circulatie ex. AIV	77

*) Ter info, daarna retour aan het Hoofd van de Afdeling
Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf.

[REDACTED]

INHOUDSOPGAVE

	<u>Blz.:</u>
<u>HOOFDSTUK I - CURRENT INTELLIGENCE</u>	I.1
<u>VLIEG- EN OEFENACTIVITEITEN IN DE "FORWARD AREA"</u>	I.1
- Algemeen	I.1
- Oefeningen	I.1
- Vliegongevallen	I.3
<u>SLAGORDE MUTATIES/VLIEGTUIGEN</u>	I.3
- Mogelijke conversie op vliegveld PILA (Poolse LSK)	I.3
<u>SLAGORDE MUTATIES/GROND-LUCHT GELEIDE WAPENS</u>	I.4
- SA-8 systeem mogelijk bij de Tsjechische GSK	I.4
- SA-4 organisatie	I.4
<u>LUCHTVERDEDIGING/NIEUWE WAPENSYSTEMEN/TAKTIEK</u>	I.5
- FOXHOUND "Infra-Red Search and Tracking System" (IRSTS)	I.5
<u>C3-ASPECTEN/SYSTEMEN</u>	I.6
- IL-22 COOT-B "Airborne Command Post" (ACP)	I.6
- R404 radio-relay systeem	I.7
- MOSS AWACS-vliegtuigen	I.7
<u>OFFENSIEVE LSK/NIEUWE WAPENSYSTEMEN</u>	I.8
- MI-28/HAVOC-A	I.8
- HOKUM-A	I.9
<u>ELECTRONISCHE OORLOGVOERING</u>	I.9
- HIND-D "Infra-Red Counter Measures" (IRCM)	I.9
<u>LUCHTVERKENNING/ALGEMEEN</u>	I.10
- Training met DR-3 drones	I.10
<u>INFRASTRUCTUUR</u>	I.11
- Uitbreiding en renovatie van het vliegveld BRANDENBURG BRIEST	I.11

SOWJET

	<u>Blz.:</u>
<u>SOWJET VLIEGTUIGPRODUKTIE</u>	I.13
- SU-27/FLANKER	I.13
- BACKFIRE	I.13
<u>GRONDSTRIJDKRACHTEN</u>	I.14
- SS-21 in de "forward area"	I.14
- SS-22 in de "forward area"	I.14
<u>STRATEGISCHE RAKETSTRIJDKRACHTEN</u>	I.14
- Ontwikkelingen rond SS-20 en SS-X-25	I.14
<u>OVERIGE GEBIEDEN</u>	I.15
- Afghanistan	I.15
<u>NAGEKOMEN BERICHT</u>	I.17
- Live EMP-test	I.17
<u>BIJLAGEN</u> , behorende bij Hoofdstuk I	1 (3 blzn.
 <u>HOOFDSTUK II - DE MAINSTAY-A, AWACS</u>	 II.1-II.7
<u>BIJLAGEN</u> , behorende bij Hoofdstuk II	9 (10 blzn
 <u>HOOFDSTUK III - DE ROL VAN IDEOLOGIE IN DE SOWJET- UNIE</u>	 III.1-III.1
 <u>HOOFDSTUK IV - BELANGRIJKSTE SLAGORDE WIJZIGINGEN BIJ LSK VAN ENKELE "COUNTRIES BORDERING ACE" GEDURENDE DE PERIODE OKTOBER 1983 - AUGUSTUS 1984</u>	 IV.1-IV.5

HOOFDSTUK III - DE ROL VAN IDEOLOGIE IN DE SOWJET-UNIEINLEIDING

1. De Sowjet-Unie is georganiseerd naar de principes van het marxisme-leninisme. Niet alleen voor de maatschappij-opbouw, maar ook voor het doen en laten van de Sowjet-burgers vormen de geschriften van Marx en Lenin een als onfeilbaar beschouwde leidraad. Het is dan ook vrijwel onnodig om te zeggen, dat kennis van deze werken, alsmede de geldende interpretatie daarvan, door de leiding van Sowjetstaat en -partij als essentieel wordt beschouwd. Over het onderricht in deze onderwerpen, voor het gemak aangeduid met de term "ideologie", handelt dit hoofdstuk. Getracht zal worden om in kort bestek aan te geven, in hoeverre de Sowjet-burger in aanraking zal komen met onderwijs in de ideologie. Tevens wordt ingegaan op de vraag, welke invloed en welk resultaat één en ander heeft.

IDEOLOGISCH ONDERWIJS

2. De Sowjet-Unie is een één-partijstaat. Gepretendeerd wordt, dat de communistische partij (CPSU) de algemene volkswil en het algemeen belang van het volk vertegenwoordigt. Hieruit volgt, dat het overtuigen van het volk van de partijleer de basis vormt van de macht van de partij. Vandaar dat het onderwijs in de ideologie zich niet beperkt tot een catechese van marxistisch-leninistische geschriften, maar zich ook bezighoudt met iedere door de partijleiding gewenste maatschappelijke consequentie. Zo wordt middels de ideologie gepoogd de arbeidsproductiviteit te verhogen en remmende factoren als corruptie en alcoholisme tegen te gaan. Tevens probeert men gevoelens die strijdig worden geacht met de socialistische leer (religie, maar ook "kapitalisme") de kop in te drukken. Door de ideologie beheerst de CPSU het volk.

3. Om in deze resultaat te bereiken, zijn twee zaken van groot belang. Ten eerste dient iedere poging om de officiële leer in twijfel te trekken, genadeloos onderdrukt te worden. Het is duidelijk, dat dit in de Sowjet-Unie met succes gebeurt. De methoden van onderdrukking zijn uitgebreid en veelzijdig; de verhalen over censuur en spionage, van verbanning en psychiatrische inrichtingen mogen bekend verondersteld worden.

4. Een andere belangrijke factor is het zo vroeg mogelijk beginnen van het onderwijs in de ideologie. Ook hieraan voldoet men. In de Sowjet-Unie kan een kind vanaf het 3e levensjaar een school bezoeken. Niet alleen zijn onderwijsbeleid en -methoden door het Centrale Comité van de CPSU voorgeschreven, maar bovendien wordt het functioneren van iedere onderwijsinstelling gadeslagen door een afvaardiging van de partij. Afgezien van het feit dat de

schoolboeken en leermiddelen

[REDACTED]

schoolboeken en leermiddelen precies zijn afgestemd op hetgeen de partij de jeugd wil bijbrengen, krijgen de leerlingen vanaf het zevende levensjaar wekelijks les in "politieke informatie". Op deze wijze verwerft ieder kind gedurende de schooltijd een visie op binnen- en buitenlandse gebeurtenissen, die overeenstemt met de wensen van de partijleiding.

5. Nog belangrijker dan de ideologische vorming zijn de diverse verenigingen: de "Jonge Octobristen" (jonger dan 9 jaar), de "Pioniers" (9-14) en de KOMSOMOL (ouder dan 14 jaar). In principe zijn dit, met name de eerste twee, vrijetijds-verenigingen. Sport en hobby's vormen het leeuwedeel van het programma, maar uiteraard wordt ook aandacht geschonken aan politieke informatie. Het lidmaatschap van deze organisaties is vrijwillig, maar vrijwel iedereen wordt lid. Ten eerste is het bijna onmogelijk om buiten deze verenigingen om sport te bedrijven of op zomerkamp te gaan, ten tweede wordt een niet-lid min of meer als een paria beschouwd en ten derde weten de ouders, dat het lidmaatschap van het kind een voorwaarde is voor een latere maatschappelijke carrière.

6. Met name geldt dit laatste voor de KOMSOMOL, een copie van de CPSU. In deze vereniging heeft het ontspanningswerk aan belang ingeboet ten gunste van ideologisch- en partijwerk. KOMSOMOL-leden doen ervaring op met organisatie en politiek en bepaalde taken worden door de CPSU aan deze vereniging gedelegeerd. In deze periode van hun leven (normaal gesproken duurt het lidmaatschap tot het 28e levensjaar) kunnen de jonge communisten hun waarde als ideoloog en/of bestuurder bewijzen en het zal geen verwondering wekken, dat de CPSU en de Sowjet-regering graag leden werven uit KOMSOMOL-kringen.

7. Maar ook zij die niet op een of andere wijze werkzaam zijn in het staats- of partijapparaat blijven in aanraking komen met ideologische propaganda. Zij die hun militaire dienstplicht vervullen, krijgen gedurende deze 24 of 36 maanden geregeld lessen in ideologie. Verder staan alle media onder controle van de partij en verspreiden alleen die boodschappen, die door haar goedgekeurd worden. Het is dus niet overdreven om te stellen, dat de gemiddelde Sowjet-burger voortdurend blootgesteld wordt aan een stroom informatie, die tot gevolg heeft dat hij of zij overtuigd raakt van het maatschappelijk ethos en de politieke mening die de partij verlangt.

INVLOED VAN DE IDEOLOGISCHE VORMING

8. Het aantal echte dissidenten in de Sowjet-Unie is waarschijnlijk zeer klein; de ruimste westerse schattingen spreken van niet meer dan 250.000 mensen. Dit lijkt te betekenen, dat de ideologische scholing succesvol is.

Een nadere beschouwing

Een nadere beschouwing leert echter, dat dit beeld enigszins aangepast moet worden. Ten eerste kent de overgrote meerderheid van de bevolking geen alternatieven; men is zijn hele leven lang geconfronteerd met een stortvloed van informatie, die voortdurend een bepaalde boodschap suggereerde of opdrong. In de meeste gevallen is men niet in de gelegenheid geweest, om andere geluiden aan te horen en zo het geschetste beeld kritisch te toetsen. Dit verklaart waarom velen de informatie aanvaarden als de waarheid. Het verklaart tevens waarom onder de dissidenten relatief veel intellectuelen voorkomen; immers zij zijn getraind in kritisch denken en velen van hen zijn in de gelegenheid geweest om naar het buitenland te reizen waar men de verhalen over het kapitalisme aan de praktijk heeft kunnen toetsen.

9. Een andere reden waarom veel Sowjet-burgers de propaganda als de waarheid aanvaarden, is de vervolging van eventuele andersdenkenden. Deze heeft al wortels die ouder zijn dan de Sowjetstaat zelf. Ook in het tsaristische Rusland vond op grote schaal onderdrukking plaats en dit is na 1917 niet veranderd. Buiten de Sowjet-Unie wordt vaak de mening gehuldigd, dat vele generaties van onderdrukking het volk apatisch en slaafs volgzzaam hebben gemaakt. Hoewel dit beeld niet geheel met de realiteit strookt, is het nauwelijks denkbaar dat een dergelijke achtergrond totaal geen invloed heeft gehad. De mensen zijn aan onvrijheid gewend en beschouwen het niet meer als vreemd.

10. De overgrote meerderheid van de Sowjet-bevolking aanvaardt de ideologische propaganda van de partij dus wel, maar het zou veel te ver gaan om te beweren dat men er over het algemeen warm voor loopt. Dit blijkt uit de vele oproepen, die geregeld van de partijleiding uitgaan voor de verbetering van het ideologische peil van de bevolking. Juist in deze oproepen komt duidelijk naar voren, wat allemaal onder "ideologie" verstaan dient te worden. Nog onlangs werd de Sowjet-jeugd verweten, dat ze behept was met een consumptiegeest, een "blinde navolging van de westerse mode", alcoholisme en passiviteit. Een en ander werd geweten aan te zwak ideologisch werk van met name de KOMSOMOL, en dit lichaam werd aangespoord dit werk te intensiveren. Tevens werden maatregelen aangekondigd om "westerse invloeden" zoals rockmuziek, te weren.

11. Deze en soortgelijke campagnes (onlangs is een dergelijke zuivering ingesteld jegens artiesten en cineasten), maken duidelijk hoe invloedrijk de ideologie in de ogen van de Sowjet-leiding is. Alles wat de nastreving van socialistische idealen in de weg staat of in gevaar zou kunnen brengen, kan met een beroep op de ideologie worden tegengegaan. Dit verklaart waarom het voor de CPSU van essentieel belang is, het monopolie op de interpretatie van de ideologie te bewaren. Het verklaart echter

waarschijnlijk tevens, waarom

waarschijnlijk tevens, waarom de gemiddelde Sowjet-burger nauwelijks enthousiast kan worden voor de ideologie. Immers deze ideologie is een werktuig, door middel waarvan zijn handelwijzen gecontroleerd en veranderd kunnen worden. De oorspronkelijke inhoud van de marxistisch-leninistische boodschap is op het tweede plan geraakt en het is niet verwonderlijk, dat velen het verband niet zien. Zo wordt de ideologie, mogelijk niet eens bewust, ervaren als een machtsinstrument, en dit verklaart de ideologische apathie van vele Sowjet-burgers.

12. Deze ontwikkeling heeft zijn wortels in de periode dat Stalin het bewind voerde. Er kan geen twijfel over bestaan, dat hij geen middel schuwde om zijn macht te behouden; ook de ideologie werd hiervoor gebruikt. Het idealistische aspect van de leer werd opgeofferd aan de machts-politiek; met name in de KOMSOMOL werd de ideologie hol en doods. Hoewel Chroesjtsjov pogingen heeft gedaan om de vereniging nieuw leven in te blazen, is hij te kort aan het bewind geweest om resultaat te boeken; en zijn opvolgers lieten deze zaak zoals hij was. Vele KOMSOMOL-leden uit de jaren '50 bekleeden heden ten dage invloedrijke posities in de CPSU en dus zet de matheid van die tijd zich voort tot in het huidige. Pas wanneer de tegenwoordige machtshebbers in het Politburo, gemakshalve aan te duiden als de "Brezjnev-generatie" (w.o. ook Tsjernenko, Ustinov, Gromyko) is verdwenen, is in dit opzicht een kentering mogelijk.

IDEOLOGIE ALS WAPEN TEGEN MINDERHEDEN

13. Zoals de ideologie gebruikt wordt ter beheersing van de individuele Sowjet-burger, zo wordt ze ook in stelling gebracht ter beheersing van culturele en nationale minderheden. Hoezeer men ook zichzelf en anderen iets anders wil wijsmaken, de Sowjet-Unie is nu eenmaal een samenraapsel van gebieden met zeer verschillende rassen, talen en culturen, dat overheerst wordt door Russen. Aangezien zij de ideologie beheersen, ligt het voor de hand dat zij ook dit wapen gebruiken om de minderheden te overheersen.

14. Een sprekend voorbeeld, dat zeer waarschijnlijk in de komende maanden naar voren zal komen, is Estland. Deze Baltische republiek, die van 1919 tot 1940 onafhankelijk was, is vlak voor de Tweede Wereldoorlog bij de Sowjet-Unie (her)ingelijfd. Maar het Estlandse nationalisme is nog steeds niet door de Russen uitgeroeid, niet in de laatste plaats omdat de Esten, wier taal lijkt op het Fins, de Finse radio en televisie kunnen ontvangen en daardoor een alternatief hebben voor de Sowjet-propaganda. Begin augustus werd door Moskou een aanval ingezet op het Estlandse nationalisme. Deze aanval werd in het klassieke patroon gebracht door de voorzitter van de Estlandse CP

(natuurlijk een vertrouweling)

(natuurlijk een vertrouweling van Moskou) die beweerde dat de Esten meer interesse moesten tonen in de ideologie. Als gevolg daarvan zou de "band met de Sowjetstaat" sterker worden, en criminaliteit en alcoholisme zouden afnemen. Het is te verwachten, dat in het waarschijnlijkste geval dat dit niet verandert, Estland binnen afzienbare tijd het doelwit van een zuivering zal worden.

15. Ook religieuze groeperingen zijn het doelwit van ideologische aanvallen. Het is duidelijk, dat bepaalde godsdienstige groepen (bijvoorbeeld Islamieten) ten prooi kunnen vallen aan strijdige loyaliteiten. Aangezien de marxistische leer als een overheersingsmiddel wordt ervaren, kan deze ontwikkeling schadelijk zijn voor de Sowjetstaat: dan immers zouden de normen van de "eigen" groep waarschijnlijk prevaleren boven de als vreemd beschouwde officiële richtlijnen. Een duidelijk voorbeeld hiervan vormden de islamitische Sowjet-militairen in Afghanistan. Door de propaganda verzekerd dat zij zouden worden ingezet tegen Chinees-Amerikaanse agressors, kwamen zij, toen bleek dat ze integendeel streden tegen ras- en geloofsgenoten, in gewetensconflict. Een gedeelte van de slechte militaire prestatie in de eerste jaren na de inval in Afghanistan is te verklaren door deze problemen. Tegenwoordig zendt men liever geen Islamieten meer naar dit land; in dit verband is het wellicht het vermelden waard, dat er aanwijzingen zijn dat er bijvoorbeeld veel Estlandse militairen in Afghanistan worden ingezet.

SAMENVATTING

16. Samenvattend kunnen we stellen dat de ideologie in de Sowjet-Unie voornamelijk als machtsmiddel wordt gebruikt, waarbij de eigenlijke inhoud een tweede plaats inneemt. De gemiddelde Sowjet-burger, die vanaf zijn vroegste jeugd met ideologische scholing is geconfronteerd en zelden toegang heeft tot alternatieven, aanvaardt de ideologische boodschap gelaten, maar, wetende dat zij vaak een inbreuk op zijn persoonlijke leven inhoudt, wordt hij er niet vaak enthousiast over. Indien hij op grond van cultuur, taal, ras of religie lid is van een minderheid, dan zullen de waarden van deze groep vaak en grotere aantrekkingskracht uitoefenen dan de officiële staatsleer. Maar de Sowjet-burger heeft geleerd om te berusten in de heerschappij van de partij en er zijn geen aanwijzingen, dat zich een inwendige bedreiging zou kunnen gaan vormen voor de integriteit van de Sowjetstaat.